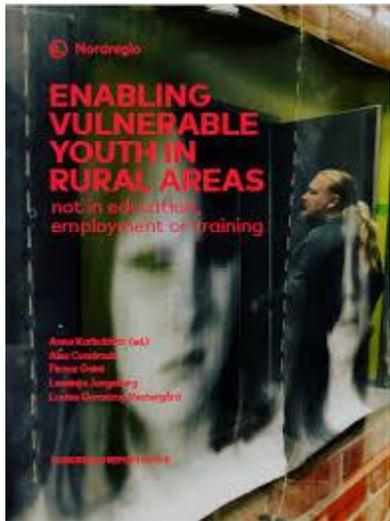

NEET's, orsaker, konsekvenser & åtgärder

Anna Karlsdóttir Docent - Nordic Network for Lifelong
Learning – Självstyrelsesgården Mariehamn 25.9.2025

SCHOOL OF ENGINEERING & NATURAL SCIENCES,
LIFE & ENVIRONMENTAL SCIENCES, GEOGRAPHY

Enabling vulnerable youth in Rural Areas – Not in education, employment or training

- 7% of Nordic Youth (Nordic Welfare Centre)
- Drop out – Early School Leavers
- Youth Unemployment
- Nordisk ungdom och sårbarhet

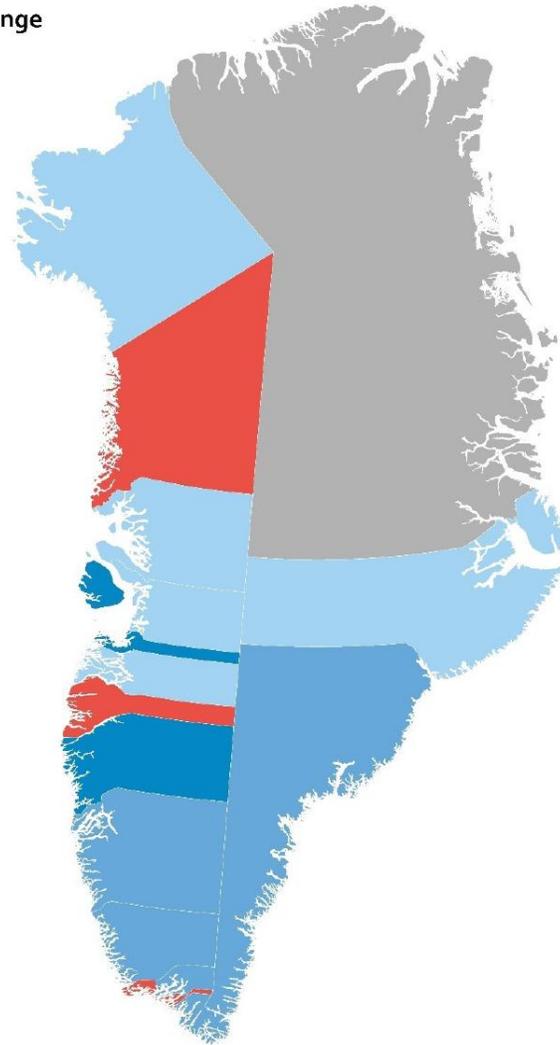

- I 2017 upptäckte vi att även om ekonomisk utveckling var positiv med fler i jobb fanns där en restgrupp blandt ungdommar som inte verkade passa in i tillgängliga jobbs på landsbygden i olika nordiska länder
- De blev inte rekryterat även om där i någon regioner fanns uppenbart behov av arbetskraft inom olika sektorer
- Varför?
- Kunne det tolkas som en mismatch of skills/kompetencer eller....
- Vi var upptagna av rymsliga skillnader i utbildning och arbetstillhörighet (employment)

NEET's

- En mycket blandat grupp av olika människor som har gemensamt att ha mött utmaningar med att funka inom etablerade ramer (skola, jobb, yrkesfacklig träning)
-men av olika skäl
 - *“ are an emerging group of young people who fall out of the education system. NEETs have existed for decades and are youngsters in danger of social marginalization. ”*
- *“Education in the Nordic countries has been a corner-stone in building an inclusive, equal and democratic society (Blossing, Imsen, & Moos, 2014a). However, a large body of literature has explored the constant threats to this goal”*
 - Utveckling av yrkesfaglig utbildning i de nordiske utbildningssystemer
 - Reformen i skolsystemet
 - Nedstängningar av skolor på landsbygden
 - Marknadsmentalitet av skolan
 - Psykisk hälsa och utveckling bland ungdommar i Norden

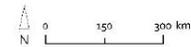
NEET rate in Greenland
2010-2017 change

Annual average change 2010-2017, in percent

- < -2
- 2 - -1
- 1 - 0
- > 0
- No data

NEET rate in Greenland:
Share of young people
aged 16-25 years old
neither in employment
nor in education or
training, in percent

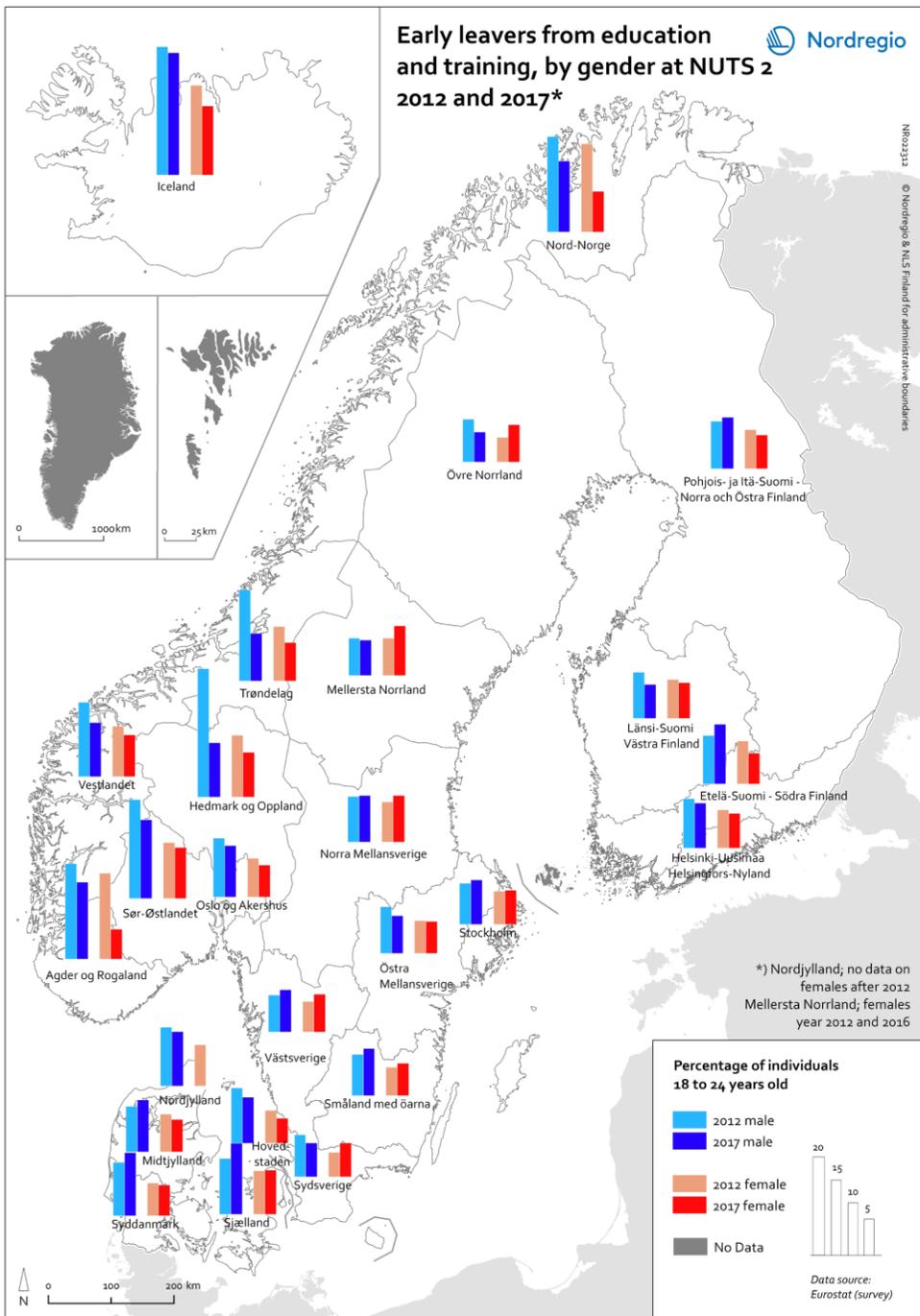
Greenlandic
average
-2,3

Data source: Statistics Greenland

Map 10. The annual average change rate for the Greenlandic districts during 2010-2017

Early school leavers – vem og varför lämnar ungdommar skolan i förtid

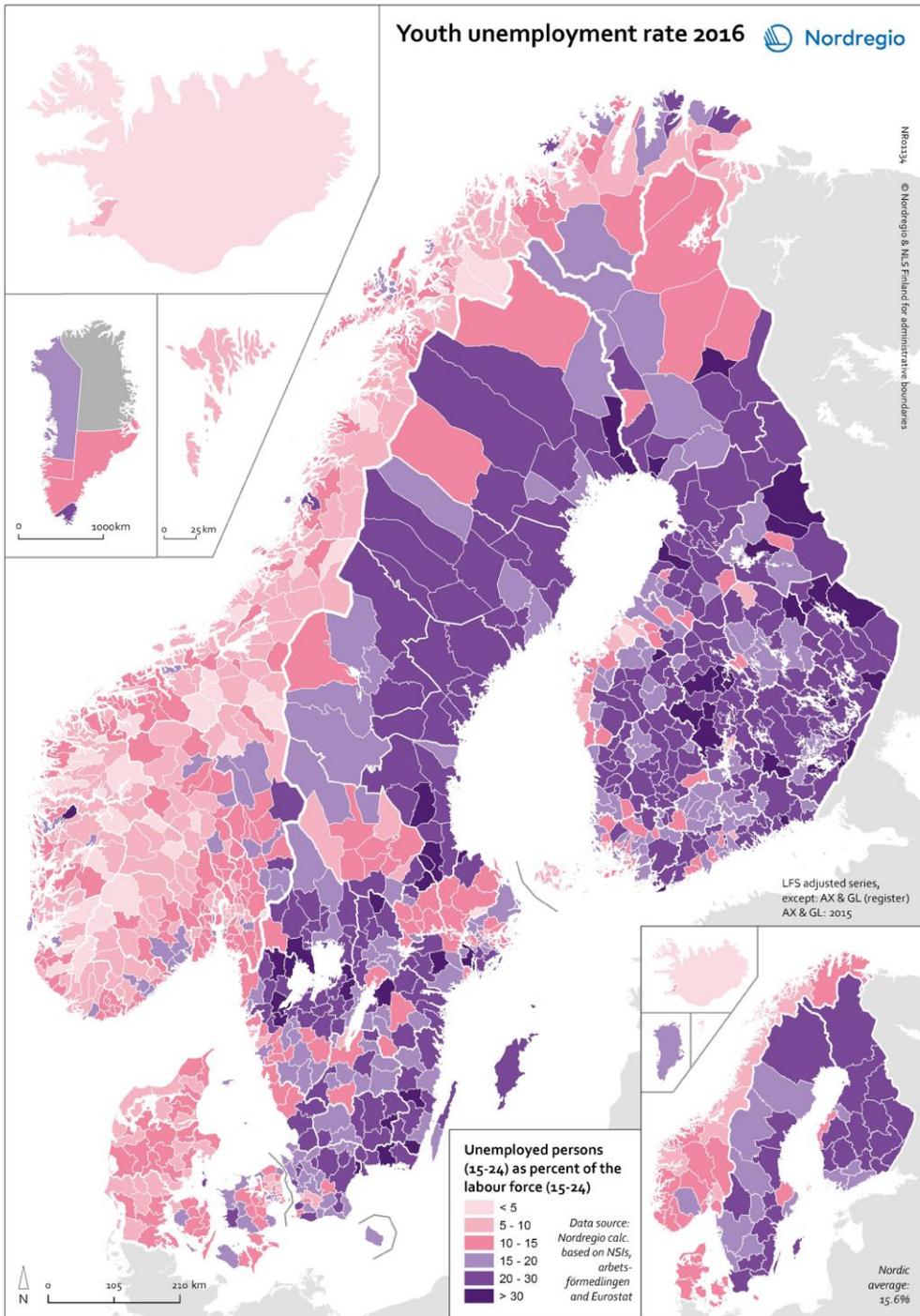
- Olika förklaringsmodeller
- Dyrt för regioner och kommuner
- Ökad hälsa och social välmående risk
- Kan bli dyrare för samhället på längre sikt
- Familie
- Sociale utmaningar som leder till drop-out
- Socioekonomisk bakgrund (föräldrar och familj)
- Reducerar möjligheterna för vad man kan välja av jobs eller karriär
- Genus spelar roll (olika kön agerar olikt, bakgrunn och livserfarenheter med)

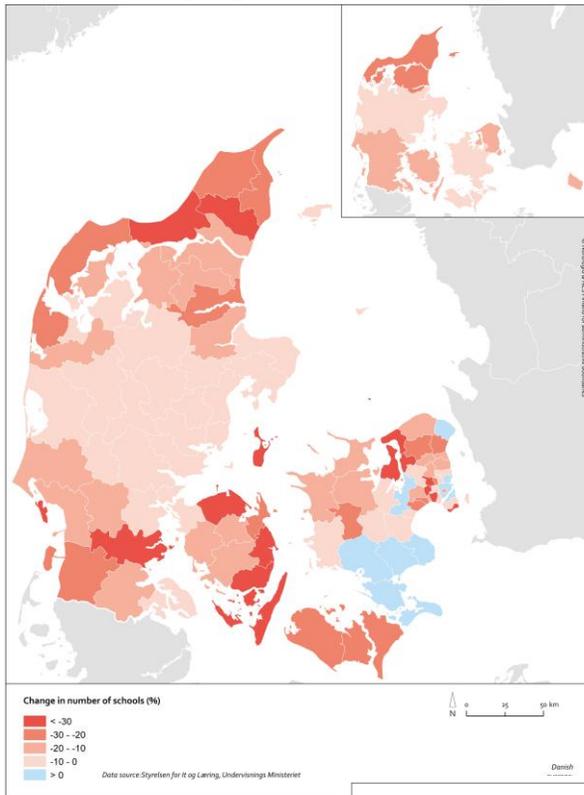
- I vissa regioner spelar social klass roll (t.ex Danmark)

Olika yrkesfagliga utbildningar och träning

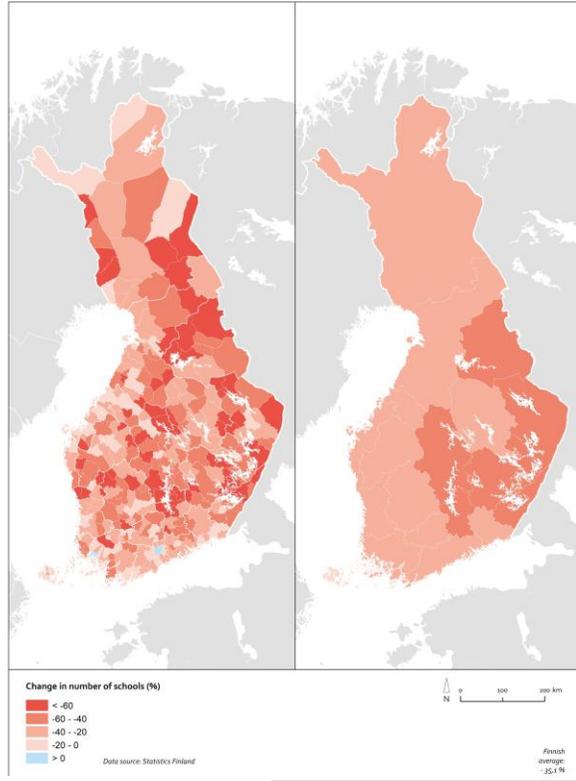
- Finns inte på mindre platser var behovet av jobb inom yrket efterfrågar det
- Inte korrelation efter utbud och efterfråga på praktikplatser
- Inom senare år (nyligen) har där varit stor efterfråga efter utbildning av detta slag bland ungdomar
- Kan ha olika årsaket – den femte industrielle revolution inledes
- Ungdommar känner av att entry level jobs blir sparad bort

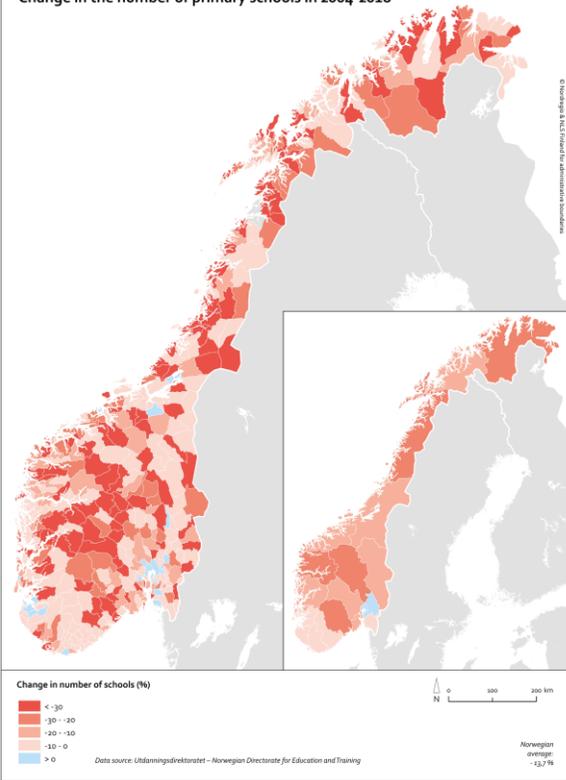
Change in the number of primary schools in 2010-2017

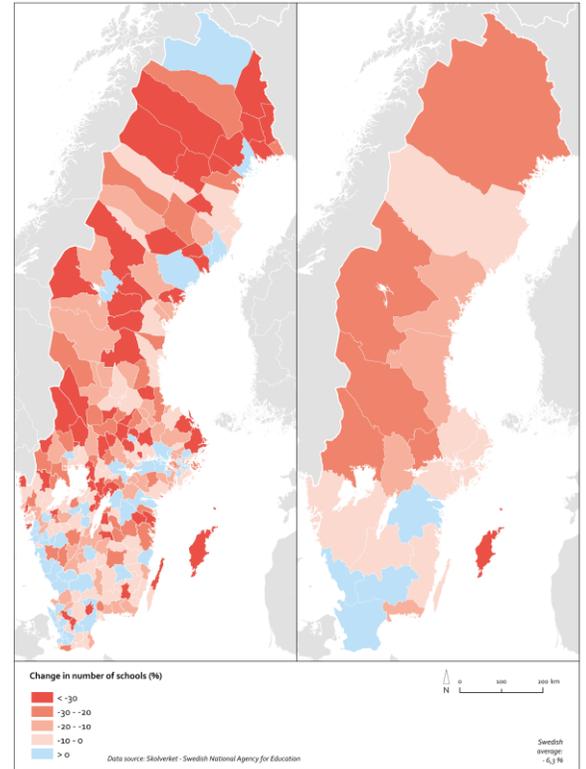
Change in the number of primary schools in 2005-2018

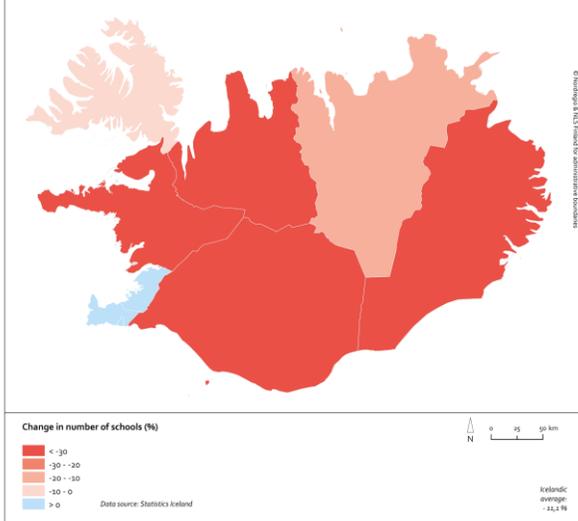
Change in the number of primary schools in 2004-2018

Change in the number of primary schools in 2000-2017

Change in the number of primary schools in 2000-2017

Våg av nedstängningar av skolor 2000-2018.

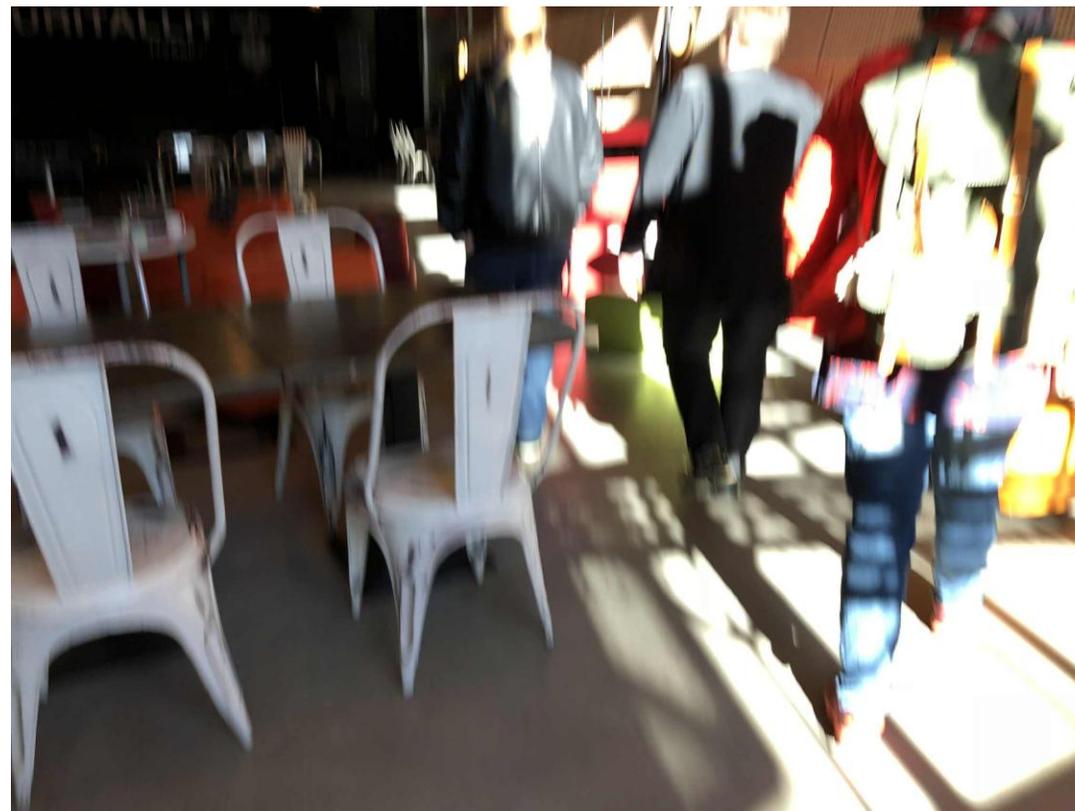
Rigida ramar för skolorganisering och effektiviseringkrav

- Marknadsmentalitet
- Ökad seggregation
- Kommunerna pressad
- Mi
- Mindre tolerans för avvikelser
- „Gi inte upp. Där finns hopp. Elever med inlärningssvårigheter hör hemma i utbildningssystemet och kan utmärka sig. Du är inte problemet. Systemet är problemet och det finns många människor som arbetar för att göra det bättre, men det går väldigt långsamt. Men jag hoppas att jag, med min begränsade utbildning och min begränsade insikt i att ha varit ett barn i utbildningssystemet som mött alla de hinder som du står inför och har övervunnit dem, kan komma med några lösningar och hjälpa till.“

Olika forskningsprojekt och surveys visar

- Bullying ökar
- Klassfrågor skapar skillnader bland eleverne
- Pandemien ökade på känslan av oro och ensamhet
- Eleverne frågade mindra och var mer ångest präglad
- Skillnader mellan kön

De tre olika grupper enligt finsk forskning

- Aaltonen, Berg & Ikäheimo (2015, 2016) föreslog att identifiera tre olika grupper NEETs i relation till utbildning, arbetslivserfaring och generell situation
- Offer för kris (victims of recession)
- "Worker citizens in the making"
- De drabbade " The troubled"
- Olika grupper – olika åtgärder funkar

INDIVIDUAL PLACEMENT & SUPPORT

IPS is a specific method for providing individualised support for labour market integration, initially developed by jobseekers with a mental condition. The key principles of IPS include a focus on employment in the regular labour market, rapid placement with a minimum of assessment, training on the job instead of prevocational training & the integration of vocational services with mental health care. There is evidence base for a positive effect in Iceland, Sweden and Denmark (EU Commission 2016; Bejerholm et.al, 2015).

Psykisk hälsa

- Ett stort spektrum av olika tillstånd
- Low threshold services –
- Opsökande verksamhet (exempel Finland)
- Forträende i tid av bristande psykisk vård
- Brist på förtroende
- Missbruk
- Psykisk sjukdom som diagnos eller som tillstånd
- Risk för isolation, marginalisering och ensamhet
- Utanförskap och stigma

Hur mobiliserar man unga människor in

- One stop shop?
- Low threshold services
- IPS
- Mångfald av olika åtgärder finns
- ...att hitta sätt att bygga självförtroande
- Howard Gardner och multiple intelligencer
- Situated learning situationer (Lave & Wenger)

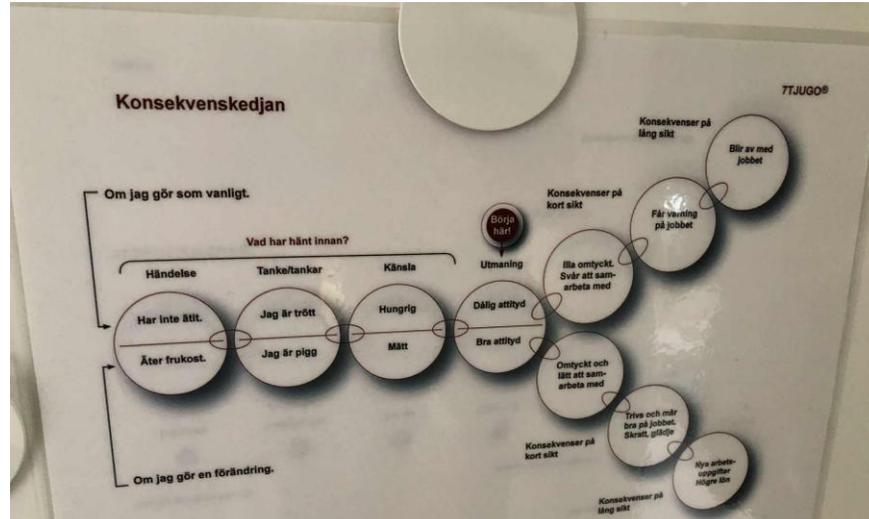
ONE STOP SHOP – LOW THRESHOLD SERVICE – ONE STOP GUIDANCE CENTRES

Working with a low-threshold model is sometimes called one stop shop and in other cases one stop guidance centres. The key is that being supported does not require any paperwork, bureaucracy or appointments. This helps significantly with youth with mental health problems where access to mental health care has been poor. Integrated youth health care services have been practised as an innovative solution. Integrated care joins up physical health, mental health and social care services, ideally in one location, so that a young person receives holistic care in a coordinated way (Hetrick et al., 2017). One stop guidance centres provide easy access service points for young people (Savolainen, 2016). Providing employment and economic development services for youth (pes services), rehabilitative services including municipal and social health services. Also, other individual services for young peoples, such as youth outreach work and youth workshop activities. Ung i Gävleborg, the ohjaamo centres and veturitallit in Finland and NAV actions in Norway all practice this approach to young people. This way of practising services with coordination across administrative borders can be implemented in a range of ways. It highlights the necessity for institutions to adopt a more comprehensive approach to young people on the margins.

PROACTIVE OUTREACH – FINLAND LEADS

Finland is the only country that demands municipalities to employ outreaching youth workers who contact young people who have fallen out of school, work or are inactive. In some cases they visit schools to meet youngsters in need of help or calling young people's parents. The outreach youth work centre of expertise is part of the youth work development efforts of the ministry of education and culture. Youth work centres of expertise form a network that supports the implementation of the objectives of the national youth work and youth policy programme. The centres of expertise develop and promote skills, expertise and exchange of information in the field of youth work.

Besök i Sverige, Norge, Finland, Färöerene, Island

Ung i Sandviken

Vi utgår från dig

Vi arbetar från var du är nu och framåt

Vem är du?
Ung i Sandviken är till för dig som är 15-24 år och varken arbetar eller studerar.

Vilka är vi?
Ung i Sandviken är ett projekt som bedrivs via Sandvikens kommun. Vårt fokus ligger på individen och dennes väg framåt.

Utväxlas i din takt!
Alla är vi individer. Därför har vi olika behov. Ung i Sandviken har som ambition att hjälpa dig, i din takt.

Vår mål
Att du utifrån dina förutsättningar hittar vägen tillbaka till studier, arbete eller annan meningsfull sysselsättning.

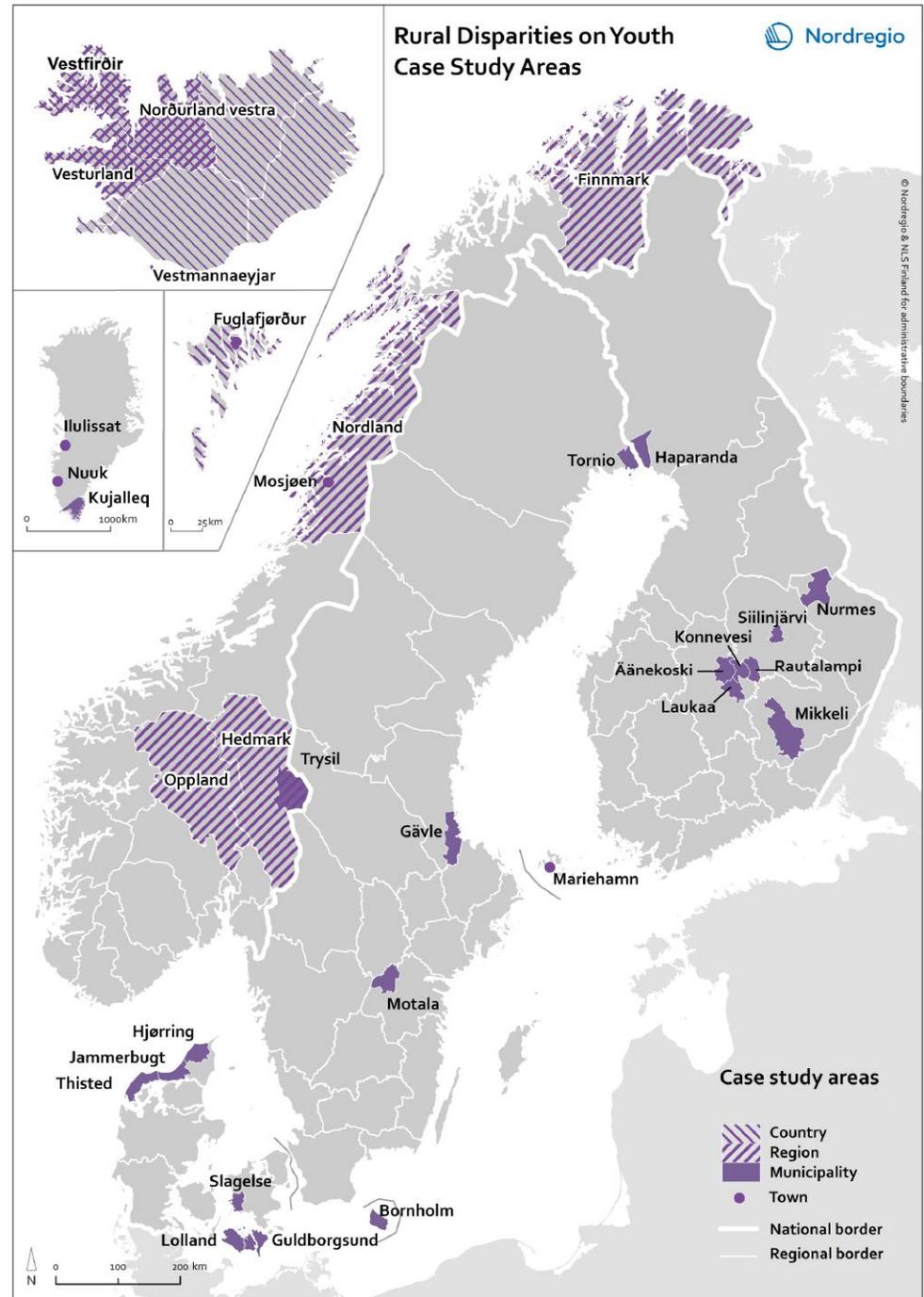
Individen
Hälsa: Vår hjärna och kropp är fantastisk! Vi hjälper dig att skapa bra rutiner när det gäller kost, fysisk träning och sömn. Det skapar bra förutsättningar för dig att prestera inom skolan, jobbet och i vardagen.

Personlig utveckling: Du får veta var jobben finns och hur det ser ut på arbetsmarknaden. Du får även veta vad du har för rättigheter och skyldigheter på en arbetsplats, samt ges du möjlighet att praktisera och göra studiebesök.

Studie- och yrkesvägledning: Vem är jag, vad kan jag, vad finns det för studie- och yrkesalternativ för mig? Hur når jag målet? Det är frågor som vi fokuserar på med hjälp av våra studie- och yrkesvägledare.

Personlig utveckling: Våra coacher hjälper dig att sätta upp nya mål och drömmar, påvisa vilka valmöjligheter som finns och vad du kan göra för att ta dig fram mot dina mål. Vi fokuserar på dina styrkor och arbetar utifrån ditt nuläge.

Ung i Sandviken | 026-24 19 01 | sandviken.se

Olika initiativ mobiliserar på olika sätt

		Creative approach	Activating/Empowering Approach	Caring Approach
W-Sjælland	DK			
Sjælland Lolland	DK			
Jammerbugt	DK			
Hjørring	DK			
TAMU	DK			
Laukaa, Äänekoski, Konnevesi	FI			
Jyväskylä Rock	FI			
Veturallit Jyväskylä	FI			
South Savonia	FI			
Nordland	NO			
Mosjøen	NO			
Oppland & Hedmark	NO			
Trysil	NO			
Hedmarken	NO			
Hordaland	NO			
Alta, Finnmark	NO			
Ung Gävleborg	SE			
Plug In Gävleborg	SE			
Hornudden, Strängnäs	SE			
Motala	SE			
Haparanda-Tornio	SE			
Kujalleq	GL			
Ilulissat & Nuuk, Qaqortoq	GL			
Sandavágur	FO			
Fuglafjordur	FO			
Westman Islands	IS			
NW-Iceland	IS			
VIRK	IS			